ՀԱՐՑԱՇԱՐ

Ասպիրանտուրայի ընդունելության քննության
ԺԹ.00.05 – Զարգացման և կրթության հոգեբանություն մասնագիտությամբ
(հաստատվել է Խ. Աբովյանի անվան ՀՊՄՀ Զարգացման և կրթության հոգեբանության ամբիոնի 2026թ. մարտի 27-ի թիվ 6-րդ նիստում)

1. Զարգացման հոգեբանության ուսումնասիրման առարկան, կառուցվածքը, արդի հիմնախնդրները
2. Զարգացման փիլիսոփայական էությունը՝ հիմնական հասկացություններն ու եզրույթները
3. Տարիքային հոգեբանության զարգացման պատմական ակնարկ
4. Զարգացման սկզբունքներ, ճգնաժամեր, նորագոյացություններ
5. Զարգացման ճգնաժամային փուլեր
6. Հոգեկան զարգացման օրինաչափությունները և դինամիկան:
7. Հոգեկանի զարգացման բիոգենետիկ և սոցիոգենետիկ տեսություններ
8. Հոգեկանի զարգացման հոգեվերլուծական տեսություններ
9. Անձի զարգացման հումանիստական տեսություններ
10. Զարգացման կոգնիտիվ հայեցակարգեր
11. Զարգացման սենզիտիվ փուլեր
12. Հոգեկան զարգացման տարիքային պարբերացում, չափանիշներ
13. Հոգեկանի զարգացման պայմանները և շարժիչ ուժերը
14. Պրենատալ շրջանի հոգեբանական առանձնահատկությունները
15. Նորածնության շրջանի հոգեբանական բնութագիրը
16. Հոգեկանի զարգացման առանձնահատկությունները մանկիկային փուլում
17. Մեկ տարեկանի ճգնաժամ
18. Հոգեկանի զարգացման առանձնահատկությունները վաղ մանկության փուլում
19. Վաղ մանկության տարիքի առաջատար գործունեությունը և նորագոյացությունները
20. Անձի ինքնագիտակցությունը. «Ես»-ի ձևավորումը և զարգացումը վաղ տարիքում
21. Նախադպրոցական տարիքի զարգացման հոգեբանական յուրահատկությունները
22. Խաղը որպես նախադպրոցականի առաջատար գործունեություն. տեսությունների վերլուծություն
23. Դերային խաղի սոցիալական բնույթը և կառուցվածքը նախադպրոցական տարիքում
24. Սոցիալական զգացմունքների զարգացումը նախադպրոցական տարքում

25. Նախադպրոցականներին դպրոցական ուսուցման պատրաստման հիմնախնդիրը
26. Կրտսեր դպրոցական տարիքի ընդհանուր բնութագիրը
27. Իմացական գործընթացների զարգացման առանձնահատկությունները կրտսեր դպրոցական տարիքում
28. Խոսքի զարգացումը կրտսեր դպրոցական տարիքում
29. Ուսումնական գործունեության առանձնահատկությունները կրտսեր դպրոցական տարիքում
30. Ուսումնական մոտիվացիայի ձևավորման հիմնախնդիրը
31. Կրտսեր դպրոցականի հուզակամային ոլորտի ընդհանրուր նկարագիրը և յուրահատկությունները
32. Միջանձնային հարաբերությունների առանձնահատկությունները կրտսեր դպրոցական տարիքում
33. Անձի զարգացումը կրտսեր դպրոցական տարիքում
34. Դեռահասության տարիքի ճգնաժամի հոգեբանության առանձնահատկությունները
35. Ինքնագիտակցության զարգացման առանձնահատկությունները դեռահասության տարիքում
36. Անձնավորության բարոյական զարգացման հոգեբանական հիմնախնդիրը դեռահասության շրջանում
37. Հասունացումը որպես անցումային տարիքային փուլ և նրա հոգեբանական առանձնահատկությունները
38. Պատանեկության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը
39. Հույզերի զարգացման առանձնահատկությունները դեռահասության և պատանեկության տարիքում
40. Չափահասության տարիքի հոգեբանական բնութագիրը
41. Ծերության փուլ. կոգնիտիվ զարգացում, հուզական զարգացում, ճգնաժամեր, տարիքային խնդիրներ
42. Վարքի առանձնահատկությունները ընտանեկան կյանքում
43. Կրթության հոգեբանության առարկան, խնդիրները, կառուցվածքը
44. Կրթության հոգեբանության ուսումնասիրության ժամանակակից մեթոդներ
45. Ուսուցման հոգեբանության տեսություններ
46. Ուսումնական գործունեության հիմնական բնութագիրը (Դ.Էլկոնին, Վ.Դավիդով)
47. Համագործակցության վրա հիմնված ուսուցում
48. Ուսուցման և զարգացման փոխկապվածության հիմնական սկզբունքները
49. Անձի սոցիալականացում
50. Անձի սոցիալականացման պայմաններ և հարմարում

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Խուդոյան Ս.Ս. Անձի զարգացման ճգնաժամային տարիքները. Եր.:Զանգակ- 97, 2004
2. Կարապետյան Վ.Ս., Գևորգյան Ս.Ռ., Բերբերյան Ա.Ս.,Պետրոսյան Ռ., Խաչատրյան Հ.Վ. , Կրթության հոգեբանության դասախոսությունների ժողովածու , Երևան-2017, 528 էջ
3. Կարապետյան Վ.Ս. Հոգեբանական ծառայությունը կրթական համակարգում, Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան-2010, 456 էջ
4. Տաթևյան Հ.Ա. Զարգացման հոգեբանության հիմունքները, երևան. 2013. 162 էջ
5. Абрамова Г. С. Психология развития и возрастная психология. Учебник. — М.:Прометей, 2017, 708 с.
6. Асмолов А. Г. Психология личности. культурно-историческое понимание развития человека. — М.: Смысл. 2019. 448 с.
7. Асмолов А. Г., Движущие сила условия развития личности, Питер, 2000
8. Батюта М. Б., Князева Т. Н. Возрастная психология. Учебное пособие. — М.: Деком. 2018. 240 с.
9. Божович Л.И. Личность и ее развитие в детском возрасте. - М., 1968
10. Валлон А., Психическое развитие ребенка, Питер, 2013, 208с.
11. Выготский Л.С. Собрание сочинений, том 3, Проблема возраста, М., 1983
12. Выготский Л.С., Мышление и речь, М., Изд.- Нацональное образование, , 2016
13. Защиринская О. В. Психология детей с задержкой психического развития. — М.: Едиториал УРСС, 2019 , 166 с.
14. Ермолаева М.В. Психолого-педагогическое сопровождение пожилого человека., М., 2011, 464 с.
15. Ильин Е.П.,Мотивация и мотивы, СПб, 2000
16. Неумоева-Колчеданцева Е. В. Возрастная психология и педагогика, семьеведение. Возрастное консультирование. Учебное пособие для СПО.— М.: Юрайт, 2019, 307 с.
17. Николаева Е. И. Возрастная психология. леворукость у детей. Учебное пособие для СПО. — М.: Юрайт, 2019, 176 с.
18. Карапетян В.С., Даллакян А.М.,Рублевская У.А., Психолого-педагогический практикум по дошкольной педагогике и психологии, Учебно-методическое пособие, Ер.-2021, 160 с.
19. Крайг Г. Психология развития. 2010, 987 с.
20. Кулагина И.Ю., Колюцкий В.Н. Возрастная психология: Развитие человека от рождения до поздней зрелости: Учебное пособие для вузов. М., 2011, 464 с.
21. Леонтьев А.Н., Проблемы развития психики, М., 1981, МГУЛеонтьев А.Н.,Потребности, мотивы и эмоции, М., 1971,
22. Леонтьев А.Н., Деятельность, сознание, личность, М, 1975
23. Обухова Л. Ф. Психология развития. Исследование ребенка от рождения до школы. Учебное пособие для академического бакалавриата. — М.: Юрайт. 2019. 275 с.
24. Обухова Л. Ф. Психология развития. Исследование ребенка от рождения до школы. Учебное пособие для СПО. — М.: Юрайт, 2019, 276 с.
25. Обухова Л.Ф. Детская возрастная психология: Учебное пособие для вузов. - М.:

Педагогическое общество, России, 2000.-443 с
26. Обухова Л.Ф., Концепция Жана Пиаже, МГУ, 1981
27. Подольский А. И., Идобаева О. А. Психология развития. Психоэмоциональное благополучие детей и подростков. Учебное пособие для вузов. — М.: Юрайт, 2019, 124 с.
28. Практикум по возрастной психологии. Речь, 2011, 682 с.
29. Психология развития и возрастная психология. Учебник и практикум для прикладного бакалавриата / ред. Головей Л. А. — М.: Юрайт, 2019, 414 с.
30. Принцип развития в современной психологии / Под. ред. А. Л. Жу-равлев, Е. А. Сергиенко. – М.: Изд-во «Институт психологии РАН», 2015
31. Реан А.А., Коломенский Я.Л. Социальная педагогическая психология СПб.,1998.
32. Руденский Е. В. Психология отклоняющегося развития. Учебное пособие для вузов. — М.: Юрайт, 2019, 392 с.
33. Склярова Т. В., Носкова Н. В. Общая, возрастная и педагогическая психология. Учебник и практикум для академического бакалавриата. — М.: Юрайт, 2019, 236 с.
34. Солдатова Е. Л., Лаврова Г. Н. Психология развития и возрастная психология. Онтогенез и дизонтогенез. Учебник для бакалавриата и специалитета. — М.: Юрайт. 2019, 384 с.
35. Степанов В. Нейропедагогика. Мозг и эффективное развитие детей и взрослых. Учебное пособие. — М.: Академический Проект. 2020. 346 с.
36. Талызина Н.Ф., Методика составления обучающих программ, Изд-во МГУ, 1980.- 46 с. Талызина Н.Ф. Управление процессом усвоения знаний. М., 1975. , с. 64
37. Толстых Н. Н., Кулагина И. Ю., Апасова Е. В. Социальная возрастная психология. Учебное пособие. — М.: Академический, Проект, 2019, 346 с.
38. Чекина Л. Ф. Психология развития. Учебное пособие. — М.: Лань. 2018. 304 с.
39. Чернявская А. Г. Психология и андрогогика лиц пожилого возраста. Учебное пособие для СПО. — М.: Юрайт ,2019, 174 с.
40. Шапошникова Т. Е., Шапошников В. А., Корчуганов В. А. Возрастная психология и педагогика. Учебник и практикум для СПО. — М.: Юрайт, 2018, 218 с.
41. Эльконин Д.Б. Избранные психологические труды. - М., 1989
42. Allport G. Personality, A psychological interpretation, N.Y.,1938
43. Essentials of educational psychology by S. K. MANGAL ISBN-13: 9788120330559, PHI Learning, 2007
44. Educational Psychology By L.S. Vygotsky, V.V. Davydov, Silverman Robert, Edition 1st Edition, First Published1997, Pub. LocationNew York, ImprintCRC Press, DOIhttps://doi.org/10.4324/9780429273070, Pages 416
45. Handbook of Educational Psychology, Edited ByLyn Corno, Eric M. Anderman, Edition3rd Edition, First Published2015 LocationNew York, DOIhttps://doi.org/10.4324/9781315688244, Pages496
46. Educational Psychology: Theory and Practice, 12th Edition, Robert E. Slavin, Johns Hopkins University, 2018
47. Torrance, E. P. (1980). Growing up creatively gifted: A 22-yr longitudinal study. Creative Child & Adult Quarterly, 5(3), 148-158.

48. Torrance, E. P. (1998). 'The Torrance tests of creative thinking norms'. Figural (Streamlined) Forms A & B. Bensenville, IL: Scholastic Testing Service.
49. Guilford, J. P. (1967). The nature of human intelligence. New York, NY: McGraw-Hill.
50. Hadani, H., & Jaeger, G. J. (2015). Inspiring a generation to create: 7 critical components of creativity in children. Sausalito, CA: Center for Childhood Creativity

Կրթության հոգեբանության և սոցիոլոգիայի
ֆակուլտետի դեկան՝ Լ.Ռ. Արամյան